

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/121/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7215206007
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slávka Zborovjanová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7215206007.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Slávky Zborovjanovej a sudcov JUDr. Adriany Murínovej a JUDr. Olgy Mičietovej v spore žalobcu Prima banka Slovensko a.s., Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému S. D.-N., D.. XX.XX.XXXX, G., L. XXX/XX, o zaplatenie 4 823,11 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku 43C/162/2015 - 91 z 13.1.2020 Okresného súdu Košice II

rozhodol:

Mení III. výrok rozsudku tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi úrok 7,30% ročne z nezaplatenej istiny 4 823,11 eura od 5.3.2013 do 17.8.2021 a v prevyšujúcej časti výrok III. potvrdzuje. Priznáva žalobcovi vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1.Okresný súd Košice II (ďalej len súd) napadnutým rozsudkom konanie v časti o zaplatenie 1,84 € čo do úrokov z neuhradených splátok do dátumu predčasnej splatnosti a v časti o zaplatenie 1,26 € čo do úrokov z omeškania z neuhradených splátok do dátumu predčasnej splatnosti zastavil (prvý výrok), žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 4 823,11 eura, úrok vo výške 343,63 eura z neuhradených splátok do dátumu predčasnej splatnosti úveru, úrok z omeškania vo výške 4,75 eura z neuhradených splátok do dátumu predčasnej splatnosti úveru, úrok z omeškania vo výške 8,75% ročne z nezaplatených úrokov 343,63 € od 5.3.2013 do zaplatenia a úrok z omeškania vo výške 8,75% ročne z nezaplatených úrokov 343,63 € od 5.3.2013 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (druhý výrok), v prevyšujúcej časti príslušenstva pohľadávky žalobu zamietol (tretí výrok) a priznal žalobcovi vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (štvrtý výrok).

2.Z opisu rozhodujúcich okolností v žalobe súd zistil, že 1.8.2011 uzavrel žalobca (predtým obchodné meno Dexia banka Slovensko a.s.) ako veriteľ so žalovaným ako dlžníkom úverovú zmluvu č. 03/295/11, Optim pôžička, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý bezúčelový úver vo výške 5 000,- eur, s mesačnou splátkou 87,85 eura s počtom splátok 120 splatných v 17. deň kalendárneho mesiaca, ročnou úrokovou sadzbou 17,3 %, RPMN 20,14 %, priemernou hodnotou RPMN 17,62 %. Celková čiastka, ktorú mal žalovaný vrátiť, predstavovala 10 880,80 eura. V zmluve bol uvedený jednorazový poplatok za poskytnutie úveru splatný v deň poskytnutia úveru vo výške 100,- eur a poplatok za správu úverového účtu vo výške 1,99 eura. Listom z 26.11.2012 žalobca žalovaného upozornil na nesplatenú splátku úveru a vyzval ho na jej úhradu do 10 dní, listom z 27.12.2012 žalobca žalovanému zaslal poslednú upomienku pred výzvou na predčasné splatenie úveru. Listom z 19.2.2013 žalobca vyzval žalovaného na predčasné splatenie úveru spolu s príslušenstvom do 4.3.2013 a predložil aj kópiu doručky preukazujúcej prevzatie tejto výzvy a zistený skutkový stav posúdil podľa § 497, § 502 ods.1, § 503 ods.2 Obchodného zákonníka (ObZ), § 52 ods.1,3 až 4 OZ, § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom

úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

2.1. Právne vec posúdil citujúc znenie § 9 ods. 1, 2 z. č. 129/2010 Z. z., § 53 ods. 9 OZ, § 144, § 145 ods. 1, § 146 ods. 1 CSP, § 517 ods. 2 OZ, § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka účinného ku dňu vzniku záväzkového vzťahu a uzavrel, že z výsledkov vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobca ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli dňa 01.08.2011 úverovú zmluvu, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou vzhľadom na postavenie subjektov, ktoré zmluvu uzatvárali- žalobca, ako veriteľ pri poskytnutí úveru koná v rámci predmetu svojho podnikania a žalovaný ako dlžník, ktorému bol poskytnutý úver na iný účel, ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, na základe ktorej žalobca žalovanému poskytol úveru vo výške 5 000,- eur. Zmluva o úvere je svojím charakterom tzv. absolútnym obchodom, avšak súčasne sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu, teda na právny vzťah založený zmluvou o úvere je potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka účinného od 1.4.2004) a zákona o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z.z. účinného do 30.11.2011 (v čase uzavretia zmluvy). Súd po preskúmaní predmetnej úverovej zmluvy dospel k záveru, že táto obsahuje všetky náležitosti požadované zákonom č. 129/2010 Z.z. účinným v čase uzatvorenia zmluvy.

2.2. Žalovaný nesplácal úver riadne a včas, preto ho žalobca výzvou zo 27.12.2012 vyzval na zaplatenie dlžnej sumy, čím žalobca dodržal postup ustanovený v § 53 ods. 9 OZ, keď upozornil žalovaného v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva zosplatiť úver predčasne. Následne výzvou zo 19.02.2013 žalobca predčasne zosplatiť úver a uložil žalovanému zaplatiť dlžnú sumu do 04.03.2013. Žalovaný do dnešného dňa poskytnutý úver nevrátil. Žalobca eviduje voči žalovanému nezaplatenú istinu 4 823,11 eur. Žalobca si uplatnil taktiež úrok vo výške 343,63 eur po čiastočnom späťvzatí, ktorý vznikol ako nárok z neuhradených splátok do dátumu predčasnej splatnosti úveru, kedy úver bol vyhlásený za predčasne splatný 04.03.2013. Sadzba zákonného úroku bola vo výške 17,3 % ročne. Keďže žalobca má nárok na zaplatenie úrokov do predčasnej splatnosti úveru, súd priznal tento nárok žalobcu a zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 343,63 eur.

2.3. Súd tiež vyhovel návrhu žalobcu, ktorým žiadal zaviazat žalovaného na zaplatenie vyčísleného úroku z omeškania vo výške 4,75 eur po čiastočnom späťvzatí vyčísleného ku dňu predčasnej splatnosti úveru, nakoľko ide o sankciu podľa ust. § 517 ods. 2 OZ v spojení s ust. § 3 a ust. § 3a Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.

2.4. Žalobca tiež navrhol, aby bol žalovaný zaviazaný na úroky z omeškania vo výške 8,75 % ročne z nezaplatennej istiny 4 823,11 eur od 05.03.2013 do zaplatenia a z nezaplatených úrokov, ktorých výška po čiastočnom späťvzatí je 343,63 eur (pôvodne úrok vyčíslený v sume 345,47 eur a čiastočné späťvzatie v sume 1,84 eur) od 05.03.2013 do zaplatenia. Súd úroky z omeškania priznal v požadovanej výške, nakoľko uplatnená výška úrokov je v súlade s vyššie uvedeným vykonávacím predpisom, pričom ich priznal od 05.03.2013, teda po vyhlásení predčasnej splatnosti celého dlhu (istiny a úroku).

2.5. Súd nepriznal žalobcovi úrok vo výške 17,3 % ročne zo sumy 4 823,11 eur od 05.03.2013 do zaplatenia, nakoľko ide o úroky po zosplatení úveru. K zamietnutiu žaloby čo do úrokov po zosplatení došlo z toho dôvodu, že súd je toho názoru, že dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutého úveru patria veriteľovi len do splatnosti dlhu. Po splatnosti dlhu nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a povinnosť platiť dohodnuté úroky z úveru dňom splatnosti dlhu zaniká. Záväzok dlžníka vrátiť veriteľovi poskytnutý úver je hlavným záväzkovým vzťahom. Úrokový záväzkový vzťah je vedľajším a akcesorickým peňažným záväzkom k hlavnému záväzku. Splnením hlavného záväzku alebo iným spôsobom jeho zániku zaniká i akcesorický záväzok úrokový (rozhodnutie Krajského súdu Prešov sp.zn. 3Co 85/2013, 6Co/190/2014, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Obo 143/98). Súd v tejto súvislosti poukazuje na tú skutočnosť, že ak nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne zo stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa poprel účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a dlžník by úroky splácal ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo by však spotrebiteľovi neboli garantované nijaké práva, sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 a 3a Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatení úveru, bolo by to v rozpore s ustanovením Občianskeho zákonníka (§ 39 a § 52 ods. 2 v spojení s § 517 ods. 2) a vyššie uvedeného nariadenia vlády, subsidiárne § 53 ods. 4 písm. k) OZ, kedy by tiež došlo k zneisteniu sankčného mechanizmu úrokov z omeškania.

2.6.Súd nevyhovel žalovanému v jeho žiadosti o možnosť úhrady dlhu v mesačných splátkach po 50,- eur, nakoľko súdu nijakým spôsobom nepreukázal, že to jeho osobné, zárobkové a majetkové pomery odôvodňujú, a súd teda nemohol objektívne túto žiadosť posúdiť a žalobca s touto výškou mesačnej splátky výslovne nesúhlasil, pretože splátku vo výške 50,- eur považoval za neprimerane nízku vzhľadom k povinnosti žalovaného (vid' bod 7. tohto rozsudku).

2.7.O trovách konania súd rozhodol citujúc znenie § 262 ods.1,2 CSP tak, že priznal žalobcovi trovy konania vo výške 100%, o ktorých výške, po právoplatnosti rozhodnutia, rozhodne samostatným uznesením.

3.Žalobca napadol rozsudok včas podaným odvolaním a to v rozsahu, v ktorom bola žaloba vo zvyšnej časti zamietnutá z dôvodu podľa § 365 ods.1 písm. f/ a h/ CSP.

3.1.K tvrdeniu súdu, že žalobca nemá nárok na zmluvný úrok po zosplatnení úveru uvádza: Má za to, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení. Poukázal na § 497, § 502 ods.1, § 503 ods.3 Obchodného zákonníka, § 16 ods.1, § 13 ods.3 z. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a konštatoval, že ak zákon č. 129/2010 Z.z. ukladá povinnosť pri odstúpení zaplatiť zmluvne dohodnuté úroky až do dňa zaplatenia istiny musí mať tomu zodpovedajúce právo na zmluvne dohodnuté úroky po zosplatnení aj veriteľ. Obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj zmluvné úroky, ktoré nemožno stotožňovať so zákonnými úrokmi z omeškania. Úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov, predstavujú cenu úveru, dlžník je ich povinný platiť od okamihu ich reálneho poskytnutia až do okamihu ich reálneho vrátenia a to či už v lehote, alebo v omeškaní. Úrok z úveru je nárokom, ktorý nemá vplyv na omeškanie dlžníka, ani prípadné zosplatnenie dlhu, ktoré je skutočnosťou zakladajúcou vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, pričom nárok na úrok z úveru neovplyvňuje. Iný výklad by musel byť odôvodnený priamo príslušnými zákonnými ustanoveniami alebo nepriamo extenzívnym výkladom existujúcich zákonných ustanovení, ktorý už však predložený nebol.

3.2.Výklad prezentovaný súdom v napadnutom rozhodnutí by znamenal, že porušenie zmluvy zo strany dlžníka sankcionuje veriteľa, ktorý prichádza o dohodnutý zmluvný úrok a zvyhodňuje dlžníka vo forme zníženia úroku na úroveň zákonného úroku z omeškania. S takýmto názorom nemožno súhlasiť a má za to, že v žiadnom prípade nepredstavuje rovnovážne usporiadanie záväzkového vzťahu po porušení povinnosti dlžníka, ale naopak ho nelogicky zvyhodňuje, a to na úkor veriteľa, ktorý svoje povinnosti zo zmluvy splnil a ktorý bol takýmto výkladom stavu znevýhodnený dvojnásobne. Okrem toho takýto názor poskytuje návod dlžníkom na to, ako neplniť svoje zmluvné povinnosti bez obáv o zhoršenie svojho postavenia, naopak s očakávaním jeho zlepšenia. Strata výhody splátok a príslušný zákonný úrok z omeškania sú adekvátnymi sankciami, s ktorými zákon počíta, pričom ohľadom straty výhody splátok (predčasnému zosplatneniu úveru) určuje záväzné časové a faktické podmienky bez naplnenia ktorých k nej nemôže vo vzťahu k spotrebiteľovi dôjsť a ohľadom úrokov z omeškania určuje záväzne ich výšku. Reštriktívne ustanovenie vo vzťahu k nároku veriteľa na zmluvný úrok po zosplatnení neobsahuje žiadny právny predpis.

3.3.Ak by bolo úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne by tak učinil.

3.4.Ďalej citoval z dôvodovej správy k zákonu č. 106/2014 Z.z. a to § 53 ods.9 a konštatoval, že takáto navrhovaná zmena nebola nikdy legislatívne prijatá a zákon č. 106/2014 Z.z., ani žiadna iná zákonná novelizácia takéto ani obdobné ustanovenie odopierajúce veriteľovi nárok na zmluvné úroky po zosplatnení neobsahuje a poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu SR, rozhodnutie 6Cdo/113/2018 z 30.7.2019, rozhodnutia Krajských súdov v Bratislave, 3Co/108/2017 z 29.5.2018, 8Co/138/2017 z 27.3.2018, 8Co/206/2018 z 27.11.2018, Krajského súdu Žilina 11Co/12/2017, Krajského súdu Banská Bystrica 43Co/23/2017, 17Co/121/2018, 41Co/42/2019, Krajského súdu Nitra 12Co/116/2017, 8Co/193/2017, 7Co/366/2017, 12Co/4/2018, Krajského súdu v Košiciach 5Co/297/2017, 5Co/6/2018, 5Co/8/2018, 3Co/248/2017, 3Co/346/2017, Krajského súdu Prešov 14Co/22/2018 a 25Co/71/2018, na odlišné stanovisko predsedníčky senátu k rozhodnutiu Krajského súdu Prešov v konaní 9Co/38/2018, k rozhodnutiu Najvyššieho súdu Českej republiky 33Cdo/212/2014, Najvyššieho súdu SR 4Ob/143/98.

3.5.Súd v odôvodnení rozsudku poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove 6Co/190/2014 z 30.6.2015 avšak poznamenal, že toto rozhodnutie bolo prekonané novšou judikatúrou aj samotného Krajského súdu v Prešove, čo je zrejmé z uvádzaných rozhodnutí, v ktorých sa súd nestotožnil s názorom súdov prvej inštancie ohľadom nároku veriteľa na zmluvný úrok iba do času účinkov vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru.

3.6. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti má za to, že odvolanie je dôvodné, že je daný odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. h), f) CSP a navrhol, aby odvolací súd v zmysle § 388 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe v plnom rozsahu okrem časti, v ktorej bolo konanie zastavené, zaviazal žalovaného zaplatiť dlh v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % .

4. Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods.1 CSP - Na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 380 ods.1,2 CSP a zistil, že nie sú splnené podmienky na potvrdenie (§ 387 ods.1 CSP) rozsudku, ani na jeho zrušenie (§ 389 ods.1 CSP), preto ho, podľa § 388 CSP, zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi úrok 7,30% ročne z nezaplatenej istiny 4 823,11 eura od 5.3.2013 do 17.8.2021 a v prevyšujúcej časti výrok III. potvrdil.

5. Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. f) CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP (Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.) a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191-§ 194 CSP.

5.1. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že súd vzal do úvahy iba skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. vyšli počas konania najavo a neopomenul žiadnu skutočnosť, ktorá z vykonaných dôkazov vyplynula, resp. vyšla počas konania najavo, ale jeho skutkové zistenia sú založené na chybnom hodnotení dôkazov.

6. Žalobca uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. h) CSP (rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci). Právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania) a použitie správneho ust. neznamená iba opísanie jeho dikcie, ale i jeho správne priradenie k zistenému skutkovému stavu alebo inak vyjadrené posúdením veci po právnej stránke treba rozumieť výklad o tom, z ktorých ust. zák. alebo iného právneho predpisu vychádzal (prečo pod tieto ust. podradil zistený skutkový stav) a ako ho príp. vyložil, a výklad o tom, aké majú účastníci na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ust. vo vzťahu k predmetu konania práva a povinnosti a ako bola preto vec rozhodnutá.

6.1. Súd síce použil správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil a na daný skutkový stav ho nesprávne aplikoval, t. zn. z podradenia skutkového stavu pod právnu normu nevyvodil správne závery o právach a povinnostiach stranách sporu.

7. V konaní nebolo sporným, že 1.8.2011 uzavrel žalobca (predtým obchodné meno Dexia banka Slovensko a.s.) ako veriteľ so žalovaným ako dlžníkom úverovú zmluvu č. 03/295/11, Optim pôžička, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý bezúčelový úver vo výške 5 000,- eur, s mesačnou splátkou

87,85 eura s počtom splátok 120 splatných v 17. deň kalendárneho mesiaca, ročnou úrokovou sadzbou 17,3 %, RPMN 20,14 %, priemernou hodnotou RPMN 17,62 %. Celková čiastka, ktorú mal žalovaný vrátiť, predstavovala 10 880,80 eura.

7.1. Listom z 26.11.2012 žalobca žalovaného upozornil na nesplatenú splátku úveru a vyzval ho na jej úhradu do 10 dní, listom z 27.12.2012 žalobca žalovanému zaslal poslednú upomienku pred výzvou na predčasné splatenie úveru. Listom z 19.2.2013 žalobca vyzval žalovaného na predčasné splatenie úveru spolu s prislúšenstvom do 4.3.2013.

7.2. Žalobca, o. i., žiadal, aby bol žalovaný zaviazaný na úroky z omeškania vo výške 8,75 % ročne z nezaplatennej istiny 4 823,11 eur od 05.03.2013 do zaplatenia a z nezaplatených úrokov, ktorých výška po čiastočnom späťvzatí je 343,63 eur (pôvodne úrok vyčíslený v sume 345,47 eur a čiastočné späťvzatie v sume 1,84 eur) od 05.03.2013 do zaplatenia. Súd úroky z omeškania priznal v požadovanej výške, nakoľko uplatnená výška úrokov je v súlade s vyššie uvedeným vykonávacím predpisom, pričom ich priznal od 05.03.2013, teda po vyhlásení predčasnej splatnosti celého dlhu (istiny a úroku) ale nepriznal žalobcovi úrok vo výške 17,3 % ročne zo sumy 4 823,11 eur od 05.03.2013 do zaplatenia, nakoľko ide o úroky po zosplatnení úveru a poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Prešov sp.zn. 3Co 85/2013, 6Co/190/2014, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn.4Obo 143/98).

8. Predmetom odvolacieho konania bol nárok žalobcu na zmluvné úroky po zosplatnení úveru, ktoré žalobca žiadal od 5.3.2013 do zaplatenia.

9. Súdna prax otázku doby, na ktorú sa dojednávajú úroky a úroky z omeškania v minulosti už riešila a zaujala v nej názor, že rozhodovacia prax aj právna literatúra je zajedno v tom, že úroky dohodnuté pri poskytnutí peňažnej pôžičky predstavujú odplatu (odmenu) za užívanie požičanej istiny. Odvolací súd konštatuje, že Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 5Cdo/42/2020 nastolenú právnu otázku vyriešil a v odôvodnení svojho rozhodnutia (odsek 14 - 24) uviedol:

9.1. „Otázka (ne)možnosti kumulácie zmluvných úrokov a úrokov z omeškania po zosplatnení úverovej zmluvy, kde jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ, je predmetom dlhohodej diskusie odbornej verejnosti, nakoľko jednoznačné legislatívne riešenie, ktoré by sa výslovne k problematike vyjadrilo, absentuje. Z rozhodovacej praxe odvolacích súdov pretrváva nesúlad v riešení otázky možného priznania zmluvných úrokov po predčasnom zosplatnení úveru, kedy sa vyprofilovali tri skupiny rozhodnutí.

9.2. Jedna kategória rozhodnutí zmluvné úroky po zosplatnení úveru neprípúšťa a priznáva len úroky z omeškania. Odôvodňuje to tým, že po nadobudnutí splatnosti úveru (či už celého alebo jednotlivých splátok) veriteľovi vzniká nárok na vrátenie požičanej sumy, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu splatnosti úveru (alebo jeho časti). Ak teda nastal stav, kedy dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba (pretože tieto sú už splatné) a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov dlžníkom (rozsudok KS BA 3Co/129/2018, KS BA 4Co/86/2019, KS TT 24Co 51/2019, KS TT 24Co/769/2015, KS KE 11Co/168/2018, KS PO 22Co/67/2017, KS BB 12Co/311/2017, KS NR 25Co/211/2017, KS TN 19Co/57/2018, KS ZA 5Co/113/2019).

9.3. Druhá skupina rozhodnutí kumuláciu zmluvne dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania po predčasnom zosplatnení úveru pripúšťa. Argumentuje zmluvnou autonómiou strán, kedy žiaden zákon výslovne nezakazuje dohodnúť úroky i za dobu, po ktorú bude istina dlžníkom skutočne užívaná do jej faktického vrátenia veriteľovi, teda i za dobu, v ktorej sa dlžník ocitne v omeškani so splnením svojho záväzku. Pokiaľ by takáto dohoda nebola prípustná, mohlo by to vyvolať absurdnú situáciu, keby sa dlžník porušením svojich zmluvných povinností splácať úverové splátky dostal do výhodnejšej pozície, v ktorej by napriek nevráteniu peňažných prostriedkov mal tieto vo svojej dispozícii naďalej bez povinnosti uhradiť odmenu za ich poskytnutie, t. j. zaplatiť veriteľovi úrok aj za obdobie po predčasnom zosplatnení úveru vyvolanom porušením zmluvných povinností (rozsudok KS KE 5Co/297/2017, KS NR 7Co/116/2018, KS BA 16Co/108/2018, KS BA 8Co/138/2017, KS BB 43Cob/186/2013, KS NR 7Co/326/2017, KS TN 3Co/210/2018, KS ZA 11Co/12/2017).

9.4. Tretia skupina rozhodnutí pripúšťa kumuláciu dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania obmedzene, iba do výšky, akú by pri riadnom plnení povinností žalovaný na dohodnutých úrokoch zaplatil. Vychádza z názoru, že aj po predčasnom zosplatnení úveru zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednania, t. j. patrí v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Súčasne vyslovila názor, že dojednanie, podľa ktorého veriteľovi patria v prípade omeškania dlžníka úroky až do skutočného vrátenia istiny úveru je

pre dlžníka - spotrebiteľa nevýhodné, a preto v zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatné. (rozsudok KS BB 17Co/120/2019, KS Košice 6Co/168/2018).

9.5.Zmluva o úvere uzavretá medzi stranami sporu je spotrebiteľskou zmluvou podliehajúcou zákonu č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len zákon o spotrebiteľských úveroch). Tento zákon ale nepokrýva všetky otázky vzniku úverového zmluvného vzťahu, práv a povinností strán, ktoré zo zmluvného vzťahu vyplývajú, riešenia otázok, na akú dobu je dlžník povinný platiť úroky z poskytnutého úveru, vzťah úrokov z úveru a úrokov z omeškania, výšku úrokov z omeškania, ktoré sú predmetom úpravy Obchodného zákonníka. Zmluva o úvere je v zmysle § 261 ods.6 písm. d) Obchodného zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere tzv. absolútnym obchodom, a preto bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy o úvere je potrebné pri posudzovaní tohto právneho vzťahu vychádzať aj z ustanovení Obchodného zákonníka o zmluve o úvere § 497 a nasledujúce. Ustanovenia Občianskeho zákonníka sa v prípade právneho vzťahu, účastníkom ktorého je spotrebiteľ, použijú vtedy, ak v Občianskom zákonníku existuje také ustanovenie, ktoré je možné prednostne aplikovať (§ 52 ods.2 OZ).

9.6.Z § 497 a § 502 ods.1 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. U spotrebiteľských úverov je jednou z náležitostí, ktoré musí zmluva obsahovať, uvedenie doby trvania zmluvy (§ 9 ods.2 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch). To znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. V súčasnej právnej úprave zmluvy o úvere absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov, v § 502 ods.1 veta prvá Obchodného zákonníka je uvedené len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov.

9.7.Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka či zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník, ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa.

9.8.Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplateniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania.

9.9.Zosplatenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškanie k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednania, t. j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo.

9.10.Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojedanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť.

9.11.Túto vedomosť však dlžník-spotrebiteľ nemá v prípade dojednania, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 OZ.

9.12.Na druhej strane postavenie veriteľa-dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednania nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda jeho právo zostáva

zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody.

9.13. Dovolací súd dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí“.

10. Tomuto záveru zodpovedá i to, ako sú právnou teóriou a rozhodovacou praxou súdov všeobecne prijímané inštitúty zmluvných úrokov a úrokov z omeškania, ktoré oboje sú príslušenstvom pohľadávky, avšak majú odlišné funkcie a je treba ich odlišovať. Zatiaľ čo zmluvné úroky sú odmenou za užívanie istiny, úroky z omeškania predstavujú zákonnú sankciu za omeškanie s platením istiny a na rozdiel od zmluvného úroku ich môže veriteľ požadovať, aj keď neboli dohodnuté (§ 517 ods. 2 Obč. zákonníka). Pritom platí, že môžu existovať vedľa seba.

10.1. Odvolací súd sa aj v predmetnej veci stotožňuje s uvedeným záverom, tento v celom rozsahu preberá a neexistuje žiaden relevantný dôvod prečo by sa mal od neho odchýliť.

11. Podľa § 383 CSP odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní.

12. Odvolací súd sa neodchýlil od skutkových zistení súdu prvej inštancie na základe bezprostredne pred nim vykonaných dôkazov a z týchto skutkových zistení vychádzal pri svojom rozhodnutí.

13. Z obsahu úverovej zmluvy č. 03/295/11, Optim pôžička, je zrejmé, že 1.8.2011 uzavrel žalobca (predtým obchodné meno Dexia banka Slovensko a.s.) ako veriteľ so žalovaným ako dlžníkom zmluvu, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý bezúčelový úver vo výške 5 000,- eur, s mesačnou splátkou 87,85 eura s počtom splátok 120 splatných v 17. deň kalendárneho mesiaca, ročnou úrokovou sadzbou 17,3 %, RPMN 20,14 %, priemernou hodnotou RPMN 17,62 %. Celková čiastka, ktorú mal žalovaný vrátiť, predstavovala 10 880,80 eura a podľa bodu 5.3. klient sa zaviazal, že celý úver s prísl. bude uhradený do 120 mesiacov (10 rokov), pričom posledná splátka vo výške zostatku úveru v deň uvedený v bode 5.2. (17. deň v mesiaci).

13.1. Vychádzajúc z uzatvorenej zmluvy, zmluvné strany sa dohodli, že úver s príslušenstvom bude uhradený do 17.8.2021. Žalobcovi prináleží do tejto doby aj dohodnutý úrok z úveru, preto odvolací súd zmenil III. výrok rozsudku tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi úrok 7,30% ročne z nezaplatenej istiny 4 823,11 eura od 5.3.2013 do 17.8.2021.

13.2. Žalobca žiadal priznať zmluvný úrok do zaplataenia, čo je v rozpore s ustálenou súdnou praxou, preto v prevyšujúcej časti výrok III. potvrdil.

14. Podľa § 396 ods.1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

14.1. Podľa § 396 ods.2 CSP ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

15. Podľa § 255 ods.1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

15.1. Podľa § 262 ods.1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

15.2. Podľa § 262 ods.2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

16. Žalobca bol v konaní úspešný, nepatrný neúspech mal len v prísl. pohľadávky, preto bola žalobcovi proti žalovanému priznaná náhrada trov celého konania (prvoinštančného a odvolacieho) v rozsahu 100%.

17. Pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté: 3 hlasy za (§ 393 ods.2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie n i e j e prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).